

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยเริ่มจากการกำหนด
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน คะแนนเฉลี่ย
SD	แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
df	แทน ค่าชั้นแห่งความเป็นอิสระ
SS	แทน ค่าผลบวกกำลังสอง (sum of square)
MS	แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสอง (mean square)
t	แทน ค่าที่ใช้ในการทดสอบที (t - distribution)
F	แทน ค่าที่ใช้ในการทดสอบเอฟ (F - distribution)
p	แทน ค่าความน่าจะเป็นของความคลาดเคลื่อนแบบที่ 1
*	แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการบริหารงานการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการบริหารงานการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา
ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพและปัญหาการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา
ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช ใช้การหาคะแนนเฉลี่ย
ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับที่ ดังตาราง 3 – 4

ตารางที่ 3 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับของสภาพการบริหารงานการศึกษา
ระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
นครศรีธรรมราช โดยรวมและรายด้าน

สภาพการบริหารงานโรงเรียน	(n = 556)		ระดับ	อันดับที่
	$\bar{X}$	SD		
1. งานวิชาการ	3.26	0.59	ปานกลาง	5
2. งานบุคลากร	3.18	0.66	ปานกลาง	6
3. งานกิจการนักเรียน	3.79	0.65	มาก	1
4. งานธุรการและการเงิน	3.74	0.67	มาก	2
5. งานอาคารสถานที่	3.41	0.68	ปานกลาง	4
6. งานความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน	3.60	0.71	มาก	3
รวม	3.50	0.54	ปานกลาง	

จากตาราง 3 พบว่า สภาพการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อยคือ งานกิจการ
นักเรียน งานธุรการการเงินและพัสดุ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ส่วนงานอื่นๆ
อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ งานอาคารสถานที่ งานวิชาการ และงาน
บุคลากร

ตารางที่ 4 คะแนนเฉลี่ยรายด้าน ความเพียงพอมาตรฐาน ระดับ และอันดับของปัญหาการบริหารงาน การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครศรีธรรมราช โดยรวมและรายด้าน

ปัญหาการบริหารงานโรงเรียน	(n = 556)		ระดับ	อันดับที่
	$\bar{X}$	SD		
1. งานวิชาการ	2.73	0.59	ปานกลาง	2
2. งานบุคลากร	2.70	0.67	ปานกลาง	3
3. งานกิจการนักเรียน	2.29	0.72	น้อย	4
4. งานธุรการและการเงิน	2.24	0.68	น้อย	5
5. งานอาคารสถานที่	2.74	0.75	ปานกลาง	1
6. งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	2.19	0.68	น้อย	6
รวม	2.48	0.51	น้อย	

จากตาราง 4 พบว่า ปัญหาการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับน้อยและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ งานอาคารสถานที่ งานวิชาการ และงานบุคลากร ส่วนงานอื่นๆ อยู่ในระดับน้อย โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ งานกิจการนักเรียน งานธุรการการเงินและพัสดุ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารงานการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช จำแนกตามตำแหน่งบุคลากร ศึกษา ประสพการณ์ โดยการทดสอบค่าที (t - test) และจำแนกตามขนาดของโรงเรียน และเขตพื้นที่การศึกษา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one – way ANOVA) ดังตาราง 5 – 31

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามตำแหน่ง

สภาพการบริหารงานโรงเรียน	ผู้บริหารฯ (n = 364)		ครูผู้สอนฯ (n=192)		t	P
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. งานวิชาการ	3.33	0.58	3.13	0.59	3.79*	.000
2. งานบุคลากร	3.28	0.64	3.02	0.66	4.64*	.000
3. งานกิจการนักเรียน	3.81	0.66	3.77	0.62	0.85	.390
4. งานธุรการและการเงิน	3.77	0.68	3.69	0.64	1.20*	.230
5. งานอาคารสถานที่	3.51	0.65	3.23	0.71	4.81*	.000
6. งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	3.64	0.71	3.54	0.70	1.65	.090
รวม	3.56	0.55	3.40	0.53	3.40*	.001

* $p < .05$

จากตาราง 5 พบว่า สภาพการบริหารงานการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในระดับก่อนประถมศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า งานวิชาการ งานบุคลากร และงานอาคารสถานที่ มีสภาพการบริหารงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่าสภาพการบริหารงานสูงกว่าครูผู้สอน และงานกิจการนักเรียน งานธุรการการเงินและพัสดุ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามวุฒิ
การศึกษา

สภาพการบริหารงานโรงเรียน	ปริญญาตรี		สูงกว่า ป.ตรี		t	p
	(n = 402)		(n =154)			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. งานวิชาการ	3.20	0.60	3.42	0.51	-4.45*	.000
2. งานบุคลากร	3.14	0.61	3.35	0.72	-3.57*	.000
3. งานกิจการนักเรียน	3.75	0.64	3.90	0.64	-2.60*	.010
4. งานธุรการและการเงิน	3.71	0.63	3.82	0.73	-1.77	.070
5. งานอาคารสถานที่	3.35	0.68	3.57	0.68	-3.47*	.001
6. งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	3.61	0.71	3.60	0.71	0.02	.980
รวม	3.46	0.53	3.61	0.55	-3.01*	0.003

* $p < .05$

จากตาราง 6 พบว่า สภาพการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชของผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน และงานอาคารสถานที่มีสภาพการบริหารงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานการศึกษาสูงกว่าผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี ส่วนงานธุรการการเงินและพัสดุ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีการบริหารงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม
ประสบการณ์

สภาพการบริหารงานโรงเรียน	น้อยกว่า 10 ปี		ตั้งแต่ 10ปีขึ้นไป		t	p
	(n =135)		(n = 421)			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. งานวิชาการ	3.28	0.58	3.25	0.60	0.41	.670
2. งานบุคลากร	3.23	0.59	3.18	0.68	0.69	.480
3. งานกิจการนักเรียน	3.87	0.50	3.77	0.69	1.94	.052
4. งานธุรการและการเงิน	3.81	0.58	3.71	0.69	1.74	.083
5. งานอาคารสถานที่	3.36	0.59	3.43	0.71	-1.22	.220
6. งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	3.58	0.61	3.61	0.73	-0.44	.650
รวม	3.52	0.47	3.49	0.56	0.59	.550

จากตาราง 7 พบว่า สภาพการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช ของครูที่มีประสบการณ์ด้าน
การบริหารงานการศึกษาหรือการจัดการศึกษาในโรงเรียนน้อยกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป
โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 8 การวิเคราะห์หาความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดโรงเรียน

สภาพการบริหารงานโรงเรียน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
งานวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.97	1.48	4.29*	.014
	ภายในกลุ่ม	554	196.01	0.34		
	รวม	556	198.96			
งานบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	2	2.8	1.40	3.23*	.040
	ภายในกลุ่ม	554	2.45	0.43		
	รวม	556	2.48			
งานกิจการนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	3.25	1.62	3.89*	.021
	ภายในกลุ่ม	554	237.30	0.41		
	รวม	556	240.56			
งานธุรการและการเงิน	ระหว่างกลุ่ม	2	3.61	1.80	4.09*	.017
	ภายในกลุ่ม	554	250.32	0.44		
	รวม	556	253.93			
งานอาคารสถานที่	ระหว่างกลุ่ม	2	8.05	4.02	8.89*	.000
	ภายในกลุ่ม	554	256.78	0.45		
	รวม	556	264.84			
งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	5.13	2.56	5.20*	.006
	ภายในกลุ่ม	554	279.76	0.49		
	รวม	556	284.89			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.25	0.62	2.12	.120
	ภายในกลุ่ม	554	166.84	0.29		
	รวม	556	168.09			

จากตาราง 8 พบว่า สภาพการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านมีสภาพบริหารงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) เมื่อทดสอบค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติจึงเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้การทดสอบของนิวแมนคูลส์ (Newman Kuels - test)

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่ของสภาพการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา
ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช จำแนกตาม
ขนาดโรงเรียน ด้านงานวิชาการ

ขนาดของโรงเรียน	$\bar{X}$	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.16	3.29	3.34
ขนาดเล็ก	3.16	-	0.13*	0.18*
ขนาดกลาง	3.29		-	0.06
ขนาดใหญ่	3.34			-

* $p < .05$

จากตาราง 9 พบว่า สภาพการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช จำแนกตามขนาดของโรงเรียน
ด้านงานวิชาการ พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีสภาพการบริหารงานแตกต่างกันกับโรงเรียนขนาดกลาง
และขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยการบริหารงานของโรงเรียนขนาดใหญ่มีสภาพ
การบริหารสูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง ส่วนโรงเรียนขนาดกลางกับขนาดใหญ่มี
สภาพการบริหารงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่ของสภาพการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา
ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช
ด้านงานบุคลากร

ขนาดของโรงเรียน	$\bar{X}$	ขนาดเล็ก 3.15	ขนาดกลาง 3.16	ขนาดใหญ่ 3.32
ขนาดเล็ก	3.15	-	0.01	0.17*
ขนาดกลาง	3.16		-	0.16*
ขนาดใหญ่	3.32			-

* $p < .05$

จากตาราง 10 พบว่า สภาพการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช ด้านงานบุคลากรพบว่า โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ มีสภาพการบริหารงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีสภาพการบริหารงานสูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลาง ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลางมีการบริหารงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายชื่อของสภาพการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา
ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช
ด้านงานกิจการนักเรียน

ขนาดของโรงเรียน	$\bar{X}$	ขนาดใหญ่ 3.66	ขนาดกลาง 3.82	ขนาดเล็ก 3.85
ขนาดใหญ่	3.66	-	0.16*	0.18*
ขนาดกลาง	3.82		-	0.03
ขนาดเล็ก	3.85			-

* $p < .05$

จากตาราง 11 พบว่า สภาพการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช ด้านงานกิจการนักเรียน พบว่า
โรงเรียนขนาดใหญ่มากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็กมีสภาพการบริหารงานแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลางมีสภาพการบริหาร
งานสูงกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลางมีการบริหารงาน
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่ของสภาพการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา
ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช
ด้านงานธุรการการเงินและพัสดุ

ขนาดของโรงเรียน	$\bar{X}$	ขนาดใหญ่ 3.62	ขนาดเล็ก 3.72	ขนาดกลาง 3.82
ขนาดใหญ่	3.62	-	0.10	0.20*
ขนาดเล็ก	3.72		-	0.10
ขนาดกลาง	3.82			-

* $p < .05$

จากตาราง 12 พบว่า สภาพการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ด้านงานธุรการการเงินและพัสดุ พบว่าโรงเรียน
ขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดกลางมีสภาพการบริหารงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)
โรงเรียนขนาดกลางมีการบริหารงานสูงกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียน
ขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่มีสภาพการบริหารงานแตกต่างกันอย่างไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่ของสภาพการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช
ด้านงานอาคารสถานที่

ขนาดของโรงเรียน	$\bar{X}$	ขนาดใหญ่ 3.27	ขนาดเล็ก 3.35	ขนาดกลาง 3.55
ขนาดใหญ่	3.27	-	0.08	0.28*
ขนาดเล็ก	3.35		-	0.20*
ขนาดกลาง	3.55			

* $p < .05$

จากตาราง 13 พบว่า สภาพการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช ด้านอาคารสถานที่ พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง มีสภาพการบริหารงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยโรงเรียนขนาดกลางมีสภาพการบริหารงานสูงกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็ก ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดใหญ่มีการบริหารงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่ของสภาพการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา
ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช
ด้านการความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ขนาดของโรงเรียน	$\bar{X}$	ขนาดใหญ่ 3.45	ขนาดเล็ก 3.62	ขนาดกลาง 3.69
ขนาดใหญ่	3.45	-	0.17*	0.24*
ขนาดเล็ก	3.62		-	0.07
ขนาดกลาง	3.69			-

จากตาราง 14 พบว่า สภาพการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช ด้านงานความสัมพันธ์ระหว่าง
โรงเรียนกับชุมชนพบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดใหญ่กับ
โรงเรียนขนาดกลางมีการบริหารงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<.05$) โดยโรงเรียนขนาด
กลางมีการบริหารงานสูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กกับ
โรงเรียนขนาดกลางมีสภาพการบริหารงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

**ตารางที่ 15 การวิเคราะห์หาความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานการศึกษาระดับก่อน
ประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
นครศรีธรรมราช จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษาฯ โดยรวม**

สภาพการบริหารงานโรงเรียน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
งานวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	3	5.38	1.79	5.24*	.001
	ภายในกลุ่ม	553	193.60	0.34		
	รวม	556	198.98			
งานบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	3	1.07	0.35	0.81	.486
	ภายในกลุ่ม	553	247.45	0.43		
	รวม	556	248.52			
งานกิจการนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	3	7.79	2.59	6.31*	.000
	ภายในกลุ่ม	553	232.77	0.41		
	รวม	556	240.56			
งานธุรการและการเงิน	ระหว่างกลุ่ม	3	1.98	0.66	1.48	.218
	ภายในกลุ่ม	553	251.95	0.44		
	รวม	556	253.93			
งานอาคารสถานที่	ระหว่างกลุ่ม	3	11.95	3.98	8.91*	.000
	ภายในกลุ่ม	553	252.89	0.44		
	รวม	556	264.84			
งานความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	3	4.77	1.59	3.21*	.023
	ภายในกลุ่ม	553	280.12	0.49		
	รวม	556	284.89			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	4.28	1.42	4.93*	.002
	ภายในกลุ่ม	553	163.80	0.28		
	รวม	556	168.09			

* $p < .05$

จากตาราง 15 พบว่า สภาพการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีสภาพการบริหารงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ส่วนด้าน งานบุคลากร งานธุรการการเงิน และพัสดุ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อทดสอบค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติจึงเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้การทดสอบของนิวแมนคูลส์ (Newman Kuels - test)

ตารางที่ 16 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่ของสภาพการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา
ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช
จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษาฯ ด้านงานวิชาการ

ที่ตั้งของโรงเรียน	$\bar{X}$	เขต 2	เขต 3	เขต 4	เขต 1
		3.11	3.25	3.33	3.38
เขต 2	3.11	-	0.14*	0.22*	0.27*
เขต 3	3.25		-	0.08	0.13*
เขต 4	3.33			-	0.05
เขต 1	3.38				-

* $p < .05$

จากตาราง 16 พบว่า สภาพการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช ด้านงานวิชาการพบว่า เขตพื้นที่
การศึกษาฯ เขต 2 กับเขต 3 และเขต 2 กับเขต 4 และเขต 2 กับเขต 1 มีสภาพการบริหารงาน
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาฯ เขต 1 มีสภาพการ
บริหารงานสูงกว่าโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาฯ เขต 2 เขต 3 และเขต 4 และเขต 3 สูงกว่าเขต 2
ส่วนโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาฯ เขต 4 กับเขต 3 และเขต 4 กับเขต 1 มีสภาพการบริหารงาน
แตกต่างกันอย่างไม่เป็นนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 17 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่ของสภาพการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา
ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช
จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษาฯ ด้านงานกิจการนักเรียน

ที่ตั้งของโรงเรียน	$\bar{X}$	เขต 2	เขต 4	เขต 3	เขต 1
		3.60	3.80	3.81	3.94
เขต 2	3.60	-	0.20*	0.21*	0.34*
เขต 4	3.80		-	0.01	0.14
เขต 3	3.81			-	0.13
เขต 1	3.94				-

* $p < .05$

จากตาราง 17 พบว่า สภาพการบริหารงานระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช ด้านงานกิจการนักเรียน พบว่า เขตพื้นที่ การศึกษาฯ เขต 2 กับเขต 4 และเขต 2 กับเขต 3 และเขต 2 กับเขต 1 มีสภาพการบริหารงานแตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาฯ เขต 1 เขต 3 และเขต 4 มีการบริหารงานสูงกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาฯ เขต 2 เขต 3 และเขต 4 ส่วนโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาฯ เขต 4 กับเขต 1 เขต 4 กับเขต 3 และเขต 3 กับเขต 1 มี สภาพการบริหารงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 18 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่ของสภาพการบริหารงานระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษาฯ ด้านงานธุรการการเงินและพัสดุ

ที่ตั้งของโรงเรียน	$\bar{X}$	เขต 2	เขต 4	เขต 3	เขต 1
		3.65	3.71	3.76	3.81
เขต 2	3.65	-	0.06	0.11	0.16*
เขต 4	3.71		-	0.05	0.10
เขต 3	3.76			-	0.05
เขต 1	3.81				-

* $p < .05$

จากตาราง 18 พบว่า สภาพการบริหารงานระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช ด้านงานธุรการการเงินและพัสดุ พบว่าเขตพื้นที่การศึกษาฯ เขต 2 กับเขต 1 มีการบริหารงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาฯ เขต 1 มีสภาพการบริหารงานสูงกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาฯ เขต 2 ส่วนโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาฯ เขต 4 กับเขต 1 และเขต 4 กับเขต 2 และเขต 4 กับเขต 3 และเขต 3 กับเขต 1 และเขต 3 กับเขต 2 มีสภาพการบริหารงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 19 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่ของสภาพการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา
ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช
จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษาฯ ด้านงานอาคารสถานที่

ที่ตั้งของโรงเรียน	$\bar{X}$	เขต 2	เขต 4	เขต 3	เขต 1
		3.15	3.47	3.49	3.54
เขต 2	3.15	-	0.32*	0.34*	0.39*
เขต 4	3.47		-	0.02	0.07
เขต 3	3.49			-	0.05
เขต 1	3.54				-

จากตาราง 19 พบว่า สภาพการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช ด้านงานอาคารสถานที่ พบว่า
เขตพื้นที่การศึกษาฯ เขต 2 กับเขต 4 และเขต 2 กับเขต 3 และเขต 2 กับเขต 1 มีสภาพการบริหารงาน
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาฯ เขต 1
มีการบริหารงานสูงกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาฯ เขต 2 เขต 3 และเขต 4 ส่วนโรงเรียน
ที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาฯ เขต 4 กับเขต 1 และเขต 4 กับเขต 3 และเขต 3 กับเขต 1 มีสภาพการ
บริหารงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 20 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่ของสภาพการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา
ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช
จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษาฯ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ที่ตั้งของโรงเรียน	$\bar{X}$	เขต 2	เขต 4	เขต 3	เขต 1
		3.45	3.58	3.65	3.70
เขต 2	3.45	-	0.13	0.20*	0.25*
เขต 4	3.58		-	0.07	0.12
เขต 3	3.65			-	0.05
เขต 1	3.70				-

* $p < .05$

จากตาราง 20 พบว่า สภาพการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน
กับชุมชน พบว่า เขตพื้นที่การศึกษาฯ เขต 2 กับเขต 3 และเขต 2 กับเขต 1 มีสภาพการบริหารงาน
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาฯ เขต 1 และ
เขต 3 มีสภาพการบริหารงานสูงกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาฯ เขต 2 ส่วนโรงเรียนที่ตั้ง
อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาฯ เขต 4 กับเขต 3 และเขต 4 กับเขต 1 และเขต 4 กับเขต 2 และเขต 3 กับ
เขต 1 มีสภาพการบริหารงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 21 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช จำแนกตามตำแหน่ง

ปัญหาการบริหารงานโรงเรียน	ผู้บริหารฯ (n =364)		ครูผู้สอนฯ (n =192)		t	p
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. งานวิชาการ	2.72	0.62	2.75	0.55	-0.45	.640
2. งานบุคลากร	2.68	0.68	2.75	0.67	-1.25	.210
3. งานกิจการนักเรียน	2.24	0.71	2.36	0.74	-1.87	.061
4. งานธุรการและการเงิน	2.23	0.64	2.26	0.75	-0.522	.602
5. งานอาคารสถานที่	2.70	0.73	2.82	0.81	-1.25	.210
6. งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชน	2.15	0.66	2.25	0.73	-1.34	.180
รวม	2.46	.52	2.53	.50	-1.53	.125

จากตาราง 21 พบว่า ปัญหาการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช ของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน
ระดับก่อนประถมศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 22 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ปัญหาการบริหารงานโรงเรียน	ปริญญาตรี		สูงกว่า ป.ตรี		T	p
	(n =402)		(n =154)			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. งานวิชาการ	2.75	0.59	2.68	0.63	1.33	.180
2. งานบุคลากร	2.73	0.68	2.64	0.66	1.36	.170
3. งานกิจการนักเรียน	2.30	0.73	2.26	0.71	0.38	.690
4. งานธุรการและการเงิน	2.24	0.70	2.26	0.65	-0.33	.740
5. งานอาคารสถานที่	2.71	0.77	2.88	0.75	-2.54*	.010
6. งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชน	2.17	0.66	2.21	0.74	-0.76	.440
รวม	2.48	0.50	2.49	0.53	-0.21	.820

* $p < .05$

จากตาราง 22 พบว่า ปัญหาการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช ของผู้บริหาร โรงเรียนที่มีวุฒิ
การศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัญหาการบริหารงานด้านอาคารสถานที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติ ($p < .05$) โดยผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีปัญหาการบริหารงานมากกว่า
ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาด้านปริญญาตรี

ตารางที่ 23 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียน
 ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชจำแนกตามประสบการณ์

ปัญหาการบริหารงานโรงเรียน	น้อยกว่า 10 ปี (n = 135)		ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป (n = 421)		T	p
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. งานวิชาการ	2.68	0.52	2.75	0.62	-1.52	.128
2. งานบุคลากร	2.69	0.58	2.71	0.71	-0.59	.554
3. งานกิจการนักเรียน	2.24	0.61	2.30	0.76	-1.06	.287
4. งานธุรการและการเงิน	2.22	0.53	2.25	0.74	-0.59	.555
5. งานอาคารสถานที่	2.88	0.76	2.70	0.76	1.95	.052
6. งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชน	2.27	0.61	2.17	0.72	1.30	.192
รวม	2.49	0.43	2.48	0.54	0.04	.966

จากตาราง 23 พบว่า ปัญหาการบริหารงานการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาของ
 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช ของผู้บริหารโรงเรียนที่มี
 ประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี และผู้บริหารที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป โดยรวมและรายด้าน
 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 24 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช จำแนกตามขนาดโรงเรียน

สภาพการบริหารงานโรงเรียน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
งานวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.090	0.04	0.12	.880
	ภายในกลุ่ม	554	204.55	0.36		
	รวม	556	204.64			
งานบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	2	1.65	0.82	1.82	.160
	ภายในกลุ่ม	554	256.65	0.45		
	รวม	556	258.30			
งานกิจการนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.125	0.06	0.11	.880
	ภายในกลุ่ม	554	299.54	0.52		
	รวม	556	299.67			
งานธุรการและการเงิน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.946	0.47	1.01	.360
	ภายในกลุ่ม	554	265.27	0.46		
	รวม	556	266.22			
งานอาคารสถานที่	ระหว่างกลุ่ม	2	8.469	4.23	7.53*	.001*
	ภายในกลุ่ม	554	318.81	0.56		
	รวม	556	327.28			
งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.35	0.67	1.44	.230
	ภายในกลุ่ม	554	265.58	0.46		
	รวม	556	266.94			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.135	0.06	0.25	.770
	ภายในกลุ่ม	554	149.94	0.26		
	รวม	556	150.08			

* $p < .05$

จากตาราง 24 พบว่า ปัญหาการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ปัญหาการบริหารงาน อาคารสถานที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) เมื่อทดสอบค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้การทดสอบของ นิวแมนคูลส์ (Newman Kuels - test)

ตารางที่ 25 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่ของปัญหาการบริหารงานการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา
ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช
ด้านงานอาคารสถานที่

ขนาดของโรงเรียน	$\bar{X}$	ขนาดเล็ก 2.65	ขนาดกลาง 2.70	ขนาดใหญ่ 2.96
ขนาดเล็ก	2.65	-	0.05	0.31*
ขนาดกลาง	2.70		-	0.26*
ขนาดใหญ่	2.95			-

* $p < .05$

จากตาราง 25 พบว่า ปัญหาการบริหารงานระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช ด้านงานอาคารสถานที่ พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ มีปัญหาการบริหารงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหาการบริหารงานสูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลางมีปัญหาการบริหารงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 26 การวิเคราะห์หาความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครศรีธรรมราช จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา โดยรวม

สภาพการบริหารงาน โรงเรียน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
งานวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	3	9.67	3.22	9.36*	.000
	ภายในกลุ่ม	553	194.96	0.34		
	รวม	556	204.64			
งานบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	3	1.96	0.65	1.44	.220
	ภายในกลุ่ม	553	256.34	0.45		
	รวม	556	258.30			
งานกิจการนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	3	7.75	2.58	5.01*	.002
	ภายในกลุ่ม	553	291.91	0.51		
	รวม	556	299.67			
งานธุรการและการเงิน	ระหว่างกลุ่ม	3	3.69	1.23	2.65*	.048
	ภายในกลุ่ม	553	262.52	0.46		
	รวม	556	266.22			
งานอาคารสถานที่	ระหว่างกลุ่ม	3	13.65	4.55	8.21*	.000
	ภายในกลุ่ม	553	313.62	0.55		
	รวม	556	327.28			
งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	3	5.05	1.68	3.64*	.013
	ภายในกลุ่ม	553	261.88	0.46		
	รวม	556	266.94			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	4.86	1.62	6.31*	.000
	ภายในกลุ่ม	553	145.22	0.25		
	รวม	556	150.08			

* $p < .05$

จากตาราง 26 พบว่า ปัญหาการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า โดยรวมมีปัญหาการบริหารงานการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานธุรการการเงินและพัสดุ งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีสภาพการบริหารงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) เมื่อทดสอบค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้การทดสอบของนิวแมนคูลส์ (Newman Kuels - test)

ตารางที่ 27 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่ของปัญหาการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา
ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช
จำแนกตาม เขตพื้นที่การศึกษาฯ ด้านงานวิชาการ

ที่ตั้งของโรงเรียน	$\bar{X}$	เขต 1	เขต 4	เขต 3	เขต 2
		2.60	2.66	2.76	2.94
เขต 1	2.60	-	0.06	0.16*	0.34*
เขต 4	2.66		-	0.10	0.28*
เขต 3	2.76			-	0.18*
เขต 2	2.94				-

* $p < .05$

จากตาราง 27 พบว่า ปัญหาการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช ด้านงานวิชาการ พบว่า เขตพื้นที่ที่
การศึกษาฯ เขต 1 กับเขต 3 และเขต 1 กับเขต 2 และเขต 4 กับเขต 2 และเขต 3 กับเขต 2 มีการ
บริหารงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยโรงเรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาฯ
เขต 2 มีปัญหาการบริหารงานสูงกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาฯ เขต 1 เขต 3 และเขต 4
และเขต 3 มีปัญหาการบริหารงานสูงกว่าเขต 1 ส่วนโรงเรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาฯ เขต 1 กับ
เขต 4 และเขต 4 กับเขต 3 มีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 28 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่ของปัญหาการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา
ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช
จำแนกตาม เขตพื้นที่การศึกษาฯ ด้านงานกิจการนักเรียน

ที่ตั้งของ โรงเรียน	$\bar{X}$	เขต 4	เขต 1	เขต 3	เขต 2
		2.11	2.20	2.32	2.45
เขต 4	2.11	-	0.09	0.21*	0.34*
เขต 1	2.20		-	0.12	0.25*
เขต 3	2.32			-	0.13
เขต 2	2.45				-

* $p < .05$

จากตาราง 28 พบว่า ปัญหาการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช ด้านงานกิจการนักเรียน พบว่า
เขตพื้นที่การศึกษาฯ เขต 4 กับเขต 3 และเขต 4 กับเขต 2 และเขต 1 กับเขต 2 มีปัญหาการบริหาร
งานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยโรงเรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาฯ เขต 2
มีปัญหาการบริหารงานสูงกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาฯ เขต 4 เขต 1 และเขต 3 มี
ปัญหาการบริหารงานสูงกว่าเขต 4 ส่วนโรงเรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาฯ เขต 4 และเขต 1 และ
เขต 1 กับเขต 3 และเขต 3 กับเขต 2 มีปัญหาการบริหารงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 29 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่ของปัญหาการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา
ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช
จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษาฯ ด้านงานธุรการการเงินและพัสดุ

ที่ตั้งของโรงเรียน	X	เขต 4	เขต 1	เขต 3	เขต 2
		2.10	2.20	2.27	2.34
เขต 4	2.10	-	0.10	0.17*	0.24*
เขต 1	2.20		-	0.07	0.14
เขต 3	2.27			-	0.07
เขต 2	2.34				-

* $p < .05$

จากตาราง 29 พบว่า ปัญหาการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช ด้านงานธุรการการเงินและพัสดุ
พบว่า เขตพื้นที่การศึกษาฯ เขต 4 กับเขต 3 และเขต 4 กับเขต 2 มีปัญหาการบริหารงานแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยโรงเรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาฯ เขต 2 มีปัญหาการบริหาร
งานสูงกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาฯ เขต 4 และเขต 3 มีปัญหาการบริหารงานสูงกว่า
เขต 4 ส่วนโรงเรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาฯ เขต 1 กับเขต 4 และเขต 1 กับเขต 3 และเขต 3 กับ
เขต 2 มีปัญหาการบริหารงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 30 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่ของปัญหาการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา
ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช
จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษาฯ ด้านงานอาคารสถานที่

ที่ตั้งของโรงเรียน	$\bar{X}$	เขต 4	เขต 3	เขต 1	เขต 2
		2.57	2.62	2.85	2.96
เขต 4	2.57	-	0.05	0.28*	0.39*
เขต 3	2.62		-	0.23*	0.34*
เขต 1	2.85			-	0.11
เขต 2	2.96				-

* $p < .05$

จากตาราง 30 พบว่า ปัญหาการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช ด้านงานอาคารสถานที่ พบว่า
โรงเรียนที่ตั้งอยู่เขตพื้นที่การศึกษาฯ เขต 4 กับเขต 1 และเขต 4 กับเขต 2 และเขต 3 กับเขต 1 และ
เขต 3 กับเขต 2 มีปัญหาการบริหารงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยโรงเรียนที่
อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาฯ เขต 2 มีปัญหาการบริหารงานสูงกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษา
ฯ เขต 4 เขต 3 และเขต 1 มีปัญหาการบริหารงานสูงกว่าเขต 4 และเขต 3 ส่วนโรงเรียนที่อยู่ในเขต
พื้นที่การศึกษาฯ เขต 4 กับเขต 3 และเขต 2 กับเขต 1 มีปัญหาการบริหารงานแตกต่างกันอย่างไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 31 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่ของปัญหาการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา
ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช
จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา ฯ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ที่ตั้งของโรงเรียน	$\bar{X}$	เขต 4	เขต 3	เขต 1	เขต 2
		2.12	2.13	2.14	2.36
เขต 4	2.12	-	0.01	0.02	0.24*
เขต 3	2.13		-	0.01	0.23*
เขต 1	2.14			-	0.22*
เขต 2	2.36				-

* $p < .05$

จากตาราง 31 พบว่า ปัญหาการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน
กับชุมชน พบว่า โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษา ฯ เขต 4 กับเขต 2 และเขต 3 กับเขต 2 และ
เขต 1 กับเขต 2 มีปัญหาการบริหารงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยโรงเรียนที่
อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษา ฯ เขต 2 มีปัญหาการบริหารงานสูงกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษา
ฯ เขต 4 เขต 3 และเขต 1 ส่วนโรงเรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษา ฯ เขต 4 กับเขต 3 และเขต 4 กับ
เขต 1 และเขต 3 กับเขต 1 มีปัญหาการบริหารงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 3 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพและปัญหาการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดังตาราง 31

ตารางที่ 32 ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพและปัญหาการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช

	ปัญหาการบริหารงาน	
	<i>r</i>	<i>p</i>
สภาพการบริหารงาน	- .48*	.000

* $p < .05$

จากตาราง 32 พบว่า สภาพและปัญหาการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช มีความสัมพันธ์กันทางลบ ($r = -.48$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) แสดงว่า สภาพการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษาอยู่ในระดับมาก ทำให้มีปัญหาการบริหารงานอยู่ในระดับน้อย

**ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของ
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช ดังตาราง 34 - 39**

**ตารางที่ 33 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของ
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช
ด้านงานวิชาการ**

ข้อเสนอแนะด้านงานวิชาการ	น้ำหนักคะแนน/อันดับการเลือก					รวมคะแนน	อันดับที่
	1x5	2x4	3x3	4x2	5x1		
1. ควรมีการวิเคราะห์และพัฒนา หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง	255	132	88	36	59	2198	1
2. ควรมีแผนการจัดประสบการณ์ที่ เหมาะสมกับนักเรียน	118	236	118	87	11	2073	2
3. ควรมีตารางจัดกิจกรรม ประจำวัน	65	39	150	137	179	1384	4
4. ควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนมี ส่วนร่วมในการวางแผนงาน วิชาการ	95	119	147	164	45	1765	3
5. ควรมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินพัฒนาการอย่าง ต่อเนื่อง	37	44	67	146	276	1130	5

จากตาราง 33 พบว่า ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการบริหารงานการศึกษาระดับก่อน
ประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช ด้านงาน
วิชาการ อันดับแรกคือ ควรมีการวิเคราะห์และพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง อันดับสอง คือ ควรมีแผน
การจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับนักเรียน อันดับสามคือ ควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการ
วางแผนงานวิชาการ

ตารางที่ 34 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของ
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช
ด้านงานบุคลากร

ข้อเสนอแนะด้านงานบุคลากร	น้ำหนักคะแนน/อันดับการเลือก					รวมคะแนน	อันดับที่
	1x5	2x4	3x3	4x2	5x1		
1. ควรมีการจัดบุคลากรให้ เหมาะสมกับงาน	230	127	101	35	77	2108	1
2. ควรมีการพัฒนาบุคลากร อย่างต่อเนื่อง	50	81	89	240	110	1431	4
3. บุคลากรควรมีความรู้ด้าน จิตวิทยาพัฒนาการเด็ก	59	137	269	82	23	1837	3
4. บุคลากรควรมีความรู้ความ เข้าใจหลักสูตร เป้าหมาย และ การจัดกิจกรรม	157	150	87	123	53	1945	2
5. ควรอัตราส่วนบุคลากรครู ต่อจำนวนนักเรียน	74	75	24	90	307	1229	5

จากตาราง 34 พบว่า ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการบริหารงานการศึกษาระดับก่อน
ประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช ด้านงาน
บุคลากร อันดับแรก คือ ควรมีการจัดบุคลากรได้เหมาะสมกับงาน อันดับสอง คือ บุคลากรควรมี
ความรู้ความเข้าใจหลักสูตร เป้าหมาย และการจัดกิจกรรม อันดับสาม คือ บุคลากรควรมีความรู้ด้าน
จิตวิทยาพัฒนาการเด็ก

ตารางที่ 35 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของ
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช
ด้านงานกิจการนักเรียน

ข้อเสนอแนะ ด้านงานกิจการนักเรียน	น้ำหนักคะแนน/อันดับการเลือก					รวมคะแนน	อันดับที่
	1x5	2x4	3x3	4x2	5x1		
1. ควรมีการส่งเสริมนักเรียนในการ เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของ โรงเรียนทั้งในและนอกสถานที่	272	75	57	50	116	2047	1
2. ควรมีการส่งเสริมนักเรียนในการ เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ นอกสถานที่	70	108	87	98	207	1446	5
3. ควรมีการส่งเสริมทักษะนักเรียน ทางด้านกีฬา	14	90	231	148	87	1506	4
4. ควรมีการส่งเสริมกิจกรรม นันทนาการ	105	136	113	187	29	1811	2
5. ควรมีการส่งเสริมกิจกรรมกลาง แจ้ง	109	161	82	87	131	1740	3

จากตาราง 35 พบว่า ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช ด้านงานกิจการนักเรียน อันดับแรก คือ ควรมีการส่งเสริมนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของทางโรงเรียนทั้งในและนอกสถานที่ อันดับสอง คือ ควรมีการส่งเสริมกิจกรรมนันทนาการ อันดับสาม คือ ควรมีการส่งเสริมกิจกรรมกลางแจ้ง

ตารางที่ 36 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของ
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช
ด้านงานธุรการการเงินและพัสดุ

ข้อเสนอแนะ ด้านงานธุรการการเงินและพัสดุ	น้ำหนักคะแนน/อันดับการเลือก					รวมคะแนน	อันดับที่
	1x5	2x4	3x3	4x2	5x1		
1. ควรมีการจัดสรรงบประมาณ เพียงพอและถูกต้อง	220	81	124	67	78	2008	1
2. ควรมีการวางแผนการใช้จ่าย งบประมาณได้อย่างเหมาะสม	75	191	151	114	39	1859	3
3. ควรมีวัสดุครุภัณฑ์เพียงพอต่อ การใช้	51	130	104	126	159	1498	4
4. ควรมีการสำรวจความต้องการใน การจัดหาวัสดุ	141	117	123	132	57	1863	2
5. ควรมีการระดมทรัพยากรมาใช้ ได้อย่างเหมาะสม	83	51	68	131	237	1322	5

จากตาราง 36 พบว่า ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการบริหารงานการศึกษาระดับก่อน
ประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช ด้านงาน
ธุรการ การเงินและพัสดุ อันดับแรก คือ ควรมีการจัดสรรงบประมาณเพียงพอและถูกต้อง อันดับสอง
คือ ควรมีการสำรวจความต้องการในการจัดหาวัสดุ อันดับสาม คือ ควรมีการวางแผนการใช้จ่ายงบ
ประมาณได้อย่างเหมาะสม

ตารางที่ 37 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของ
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช
ด้านงานอาคารสถานที่

ข้อเสนอแนะ ด้านงานอาคารสถานที่	น้ำหนักคะแนน/อันดับการเลือก					รวมคะแนน	อันดับที่
	1x5	2x4	3x3	4x2	5x1		
1. ควรมีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรม	275	153	66	42	34	2303	1
2. ควรส่งเสริมให้มีการใช้ห้องพิเศษในการจัดกิจกรรม	52	90	124	217	87	1513	4
3. ควรวางแผนให้สอดคล้องกับทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด	104	143	167	83	73	1832	2
4. ควรมีการปรับปรุง คูแ่ล สภาพอาคารเรียนอยู่เสมอ	73	110	130	142	115	1594	3
5. ควรมีอุปกรณ์สนามเด็กเล่นที่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน	66	74	83	86	261	1308	5

จากตาราง 37 พบว่า ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช ด้านงานอาคารสถานที่ อันดับแรก คือ ควรมีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรม อันดับสอง คือ ควรวางแผนให้สอดคล้องกับทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด อันดับสาม คือ ควรมีการปรับปรุง คูแ่ล สภาพอาคารเรียนอยู่เสมอ

ตารางที่ 38 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการบริหารงานการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของ
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช
ด้านงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ข้อเสนอแนะด้านงานความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	น้ำหนักคะแนน/อันดับการเลือก					รวมคะแนน	อันดับที่
	1x5	2x4	3x3	4x2	5x1		
1. ควรมีการวางแผนงานความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้เป็นระบบ	162	163	84	82	79	1957	2
2. ควรสำรวจความต้องการของชุมชน เพื่อนำมาปฏิบัติให้เหมาะสมและ สอดคล้องกันเพื่อลดความขัดแย้ง	170	142	132	79	47	2019	1
3. ควรมีการประชุมชี้แจงและเผยแพร่ ผลงานของโรงเรียนให้ชุมชนทราบอย่าง สม่ำเสมอ	69	80	183	182	56	1634	4
4. ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและ ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อ สร้างสัมพันธภาพกับชุมชน	122	139	107	151	51	1840	3
5. ควรติดตามและประเมินผลเพื่อ ปรับปรุงการบริหารงานการศึกษาระดับ ก่อนประถมศึกษาอย่างต่อเนื่อง	47	46	64	76	337	1100	5

จากตาราง 38 แสดงว่า ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการบริหารงานการศึกษาระดับก่อน
ประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช ด้านงาน
ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อันดับแรก คือ ควรสำรวจความต้องการของชุมชนเพื่อนำมา
ปฏิบัติให้เหมาะสมและสอดคล้องกันเพื่อลดความขัดแย้ง อันดับสอง คือ ควรมีการวางแผนงานความ
สัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้เป็นระบบ อันดับสาม คือ ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและ
ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อสร้างสัมพันธภาพกับชุมชน